

DEBRECEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — ill.
 Vácon: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
 Felelős szerkesztő: **Békassy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

1096 január 1-én új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek, vagy lejár előfizetésük december végén, vagy pedig lapunkat a jövőre megrendelni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadály legyen.

Barázdák

A Hortobágy hasznosításának kérdését hosszasan tárgyaló cikket írt Kövendi Domokos a Macsi uradalom intézője, mely mintegy válaszul szolgált volna Békassy László uradalmi igazgató „Hortobágy hasznosítása” című cikkére, mely mint a „Debrecen” melléklete látott napvilágot.

A „Debreceni Reggeli Ujság” szemrehányással illette lapunkat már a múltiban, hogy Kövendi ur válaszát nem adtuk ki, mert az nem felelt volna meg, a „Debrecen” ez ügyben elfoglalt álláspontjával. Akkor nem akartunk védekezni, sem pedig magyarázatba bocsátkozni, azonban most, mikor a jelzett lap újra elő hozakodik e kérdéssel, az igazságunk megfelelően kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy bármennyire is nagy a mi becsülésünk Kövendi ur személye iránt, még sincs neki igaza. Kövendi ur azt kívánta

tőlünk, hogy négy öt oldalát kitevő cikkét ne folytatásban hanem egyszerre közöljük le. Mi csupán ezt tagadtunk meg és kértük, hogy mellékletként közöltesse cikkét, mert lapunk kis terjedelménél fogva a kívánságának másként eleget tenni nem tudunk.

A jelzett lap szemrehányást tesz, hogy Békassy László viszont válaszát előbb kiadtuk, mintsem Kövendi ur cikke lapjukban véget ért. Ők bizonyára nem olvasták a „Város” múlt heti számát.

December 19-ikének kétség nélkül megvan az az eredménye, hogy Bécs most már az egész országgyűléssel találja szemben magát. De vajon több sikere lesz-e az egyhangu tiltakozásnak, mint volt az eddiginek, mely ugyancsak egyhangu volt, de a szabadelvű párt tüntető távozása után elkezdett? És ha lesz sikere, ér-e majd ez a siker valamit a nemzet szempontjából; kárpót-e a küzdelmekért, áldozatokért; hoz-e jobb jövődőt; eltiporja-e a korrupciót, az erőszakot; ad-e több jogot és megvalósítja-e a nemzet törekvéseit? Mi nem téphetjük ki lelkünkben oly hirtelen a bizalmatlanság csíráit, mint a lelkes tapsolók. Mi aggódva látjuk, mint lép fel Tisza István a második Deák Ferenc szerepében, beváltva hangosan álmodó hűveinek vágyait, hogy a nagy zűrzavar után ő csinálja meg a „második ki-

egyezést”. Bele sápadunk abba a gondolatba, hogy a nemzeti mozgalom esetleg körbe futhatna és visszatérne oda, a honnan kiindult, nyakunkon hagyva az erőszakos és korrump kormányzati rendszert.

Valahogy más most a Debrecen-utca képe, mint egyébkor. Aki sokat jár az utcán és kedve van megfigyeléseket tenni, okvetlen konstatálja, hogy az utca képe ezen a héten szokatlan. Kiszűbön a karácsony. — És az utcán emberek látszik, hogy ez a hét a karácsony hete. Ahová néz az ember: sietnek az emberek. Mindenki siet; urak, hölgyek, gyerekek. És mindenki visz valamit a kezében, kis csomagot, nagy csomagot, kis dobozt, nagy dobozt, Valamennyi titokzatos csomag, mindegyik pakkocskában egy-egy jól és féltve őrzött titok. Régi szokás, kedves szokás: így karácsony előtt mindenki szereti elrajteni az ajándékozási kedvet és a titokzatos csomagokat úgy elhelyezni odahaza, hogy csak a szent estén tudják meg, akiket illet, hogy hát mit is hozott a Jézuska? A férj belép és a feleség gyorsan elrejt valamit, mialatt a férj is gyorsan bedobja a szekrénybe a magával hozott csomagot. Így a gyerekek is. Általános a dugdosás, a titkolózás. Gyűlnek, gyűlnek a titokzatos csoma-

Örök hála.

Írta: Herceg Dossó.

Esteledett. A nap vérpiros kerongja bár nem tűnt még el a látóhatáron, de gyenge fénytelen sugarai nem tudtak keresztül hatolni az ablak sűrű függönyén és benn a szobában sötétedni kezdett. Alig lehetett az egyes butordarabok, képek körvonalait meghatározni.

Csön volt, csak az egyenletes, mély lélegzés árulta el, hogy valaki van a szobában.

Litzger hadnagy „hiánytalanul” felöltözve feküdt az ágyon és mozdulatlanul, — nyitott szemekkel bámult a nagy sémmisségbe. Ugy hajnal tájban került csak haza széles jókedvben s öntudatlan állapotban dült le, a mint volt, az ágyra s azóta is így feküdt ott.

Mint egy rossz álomra gondolt most vissza az éjjel történetekre. Mi is történt vele tulajdonképpen? És hirtelen összezavarodott elméjében sok sok minden: bor, pezsgő, szép leány, kártya. . . Igen a kártya, most már világosan tisztán emlékszik. Boros fővel leült kártyázni. Játszott, játszott — és végül vesztett. Nem sokat, de ki kell egyen-

líteni. Neki meg éppen semmije sincsen. Hová forduljon, kitől kérjen kölcsön? . . . A határidő meg közelg, féltelen közelg.

Eros kopogás hallatszott ekkor az ajtón, nyomban utánna feltárl az s belép rajta egy hatalmas alak, keményen mondja:

— Hadnagy urnak alássan jelentem, elhoztam a napiparancsot.

Szegény hadnagy, mintha mély álomból verték volna fel, ijedten rezzent össze e váratlan kemény hangra.

Anélkül, hogy csak megmozdult volna is, dühösen kiabálni kezdett:

— Hányszor mondtam már, hogy ne háborgassatok a napiparancsossal? Adjátok a fenébe künn át a legényemnek. Persze nektek hiába beszél az ember . . .

Fáradtan, bágyadtan kelt föl. Milyen sóhajtott, aztán megcsavarta a villamos lámpa gombját és világos lett.

El akarta venni a naposkáplártól, mert ő volt a belépő alak — a napiparancsot.

— Oh, ön az önkéntes Faladi? — szölt mentegetődzve. — Bocsásson meg előbbi szavaimért . . . Sőtét volt, nem tudtam, hogy ön az . . . ne haragudjon . . .

Kellelenül mosolygott az önkéntes. Litzger pedig folytatta:

— Üljön le, kérem, míg átnézem a napiparancsot . . . Hígyje el nem esoda, ha az ember kifakad . . . A fejem de fáj . . .

Félénken kérdé az önkéntes:

— Rosszul van hadnagy ur?

— Rosszul, igen. Annyira rosszul, hogyha reggel nem jelenkeznék szolgálat-tételre, tudhatja — fölbőttem magamat.

— De hadnagy ur szakította félbe ijedten az önkéntes — csak nem oly komoly a baj. Kérem rögtön futok az ezredorvos urhoz.

Fájdalmasan nevetett a hadnagy és csak ennyit mondott:

— Maradjon kérem.

Sokáig szótlanul ültek aztán. A hadnagy a napiparancs olvasásába mlyedt, pedig látszott rajta, hogy nem olvas: habozott nem tudta, beszéljen-e, hallgasson-e inkább. Majd hirtelen az önkéntes felé fordult:

— Adja szavát, hogy senkinek sem szól róla.

Kezet fogtak.

— Érzem, hogy beszélnem kell. Könnyitek ezáltal magamon. Az éjjel a kelletnél jobb hangulatban voltam, sokat ittam, no, aztán valaki nem mondott meg hogy kicsoda kártyázni hitt.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
 köhögés, skrofulozis, influenza

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszűnteti a köhögést, váládékot, éjjeli izzadást.

ellen-számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegeinket 4.— korona.

gok, mert hát mindig nagyobb öröm az olyan ajándék, mely egyuttal meglepetés is. Most tehát a titogzatos csomagok élénkítik az utcát. Így lesz az vasárnapig, a mikor a karácsonyfa körül körül minden meglepetés.

Futás.

Irta: Bakonyi Samu.

Be kellett következnie. A nagyhangu hencseregés, a Wertheimer-csapszék és a Bachus-pince odui nem segíthették többé. A magyar országgyűlés, a törvényhatóságok és az egész nemzet ellenállása mégis hatalmasabb erőnek bizonyult, mint Kristóffy József ur és társai eszeveszettsége. A törvényhozás mindkét Házának osztatlan egyértelműséggel meghozott határozata után a darabontok szeméremérzete utolsót lobbant s — megásott sirvermükre ne hányjunk piszkot, — talán ennek is része lehetett egyetlen örvendős cselekedetük elhatározásában.

De ha igazsága van annak a jámbor Bentham Jeremiásnak, akit a minap a kevésbé jámbor báró Fejérváry Gézával sétáltatott az ő mindenestre litteratuh iródiákja, hogy a halottakról nem a jót, hanem az igazat kell megírni; akkor bizony a császári politika ezen csufosan kimúlt halottairól jót csak hazudnunk lehetne. Mivel pedig végleges eltakarításukig még akad elég készpénzes penna, az utálatos dicshívektől hemzsegő halotti beszéd megírásával hadd szolgálják meg ezek a derék urak azt a sok földi jót, amit a néhai hatalmasságoktól ők igazán és bőven élveztek.

Mi azonban a nyitott verem előtt állva is csak az igazat akarjuk meg-

mondani. Az igazság pedig az, hogy Kristóffy urék ezt a vermet nem maguknak ásták. A nemzeti akaratot szerették volna ők elföldelni jó mélyen, hogy többé soha föl ne támadhasson. És gonosztevő agyvelejök pokoli furfangjával a temetést azokkal akarták volna elvégeztetni, akiknek a jogait a nemzeti akarat legerősebb tábora életre hívni és kiküzdeni, több mint egy emberöltő óta törekszik legjobbjainak állhatatos és lankadatlan munkájával. A nemzet jogait akarták a néppel letörölni és eltemetni.

És ime, most készülniök kell az örök, megmásíthatatlan megsemmisülés sötét torkába, mely elnyelni őket, hogy utánuk semmi más nyom, csak a tömörkedés rom és pusztítás emléke maradjon. És sirjukra bizony senki sem dob virágot. A történelem pedig, amelyet nem fizetett tollak irnak, föl fogja róluk jegyezni, hogy tanácsukra a király beláthatatlan szenvedéssel és nyomorral fenyegette meg nemzetét.

Ők tehát elpusztulnak. Megérdemelt sorsuk utólérte őket. A fejedelmek szolgálai sulyos tanulságot meríthetnek dicstelen bukásukból. Vége már azoknak az időknök, amikor a nemzet akaratának leigázására büntetlenül lehetett vállalkozni. A nemzet mindenkinél erősebb. Mert mindenkinek az ereje egyedül a nemzet erejéből fakad és csupán abból táplálkozik. A császári uradalom feltétlen hatalma, csak a nagyzás gögös képzelgése. Ideig-óráig felülkerekedhetik, de ha a nemzet gyáva és bűnös lemondással önként nem borul lábaihoz, a kitartó nemzetet tartósan le nem fejezheti.

Fejérváry, Kristóffy, Lányi és a többiek lemondottak és az ország meg fog tőlük szabadulni. De a szabadulás

örömmámora ne homályosítsa el tiszta látásunkat. Az ő bukásuk máris a nemzet győzelme. De ha szabadságharcunk e győzelmes csatáját nem használjuk ki teljes erőnkkel, a végső nagy diadal bizonyosságát nemcsak hogy nem siettetjük, de veszélyeztetjük is. Érelnünk kell a győzelem gyümölcseit. Ha még nem szakíthatjuk le, ne kapjunk mohón utána. Használjuk ki a kivívott előnyöket. Ha a harcot olyan békével akarjuk befejezni, mely a küzdelem célját biztosítja, legyünk rá készen, hogy még tovább kell harcolnunk.

És a harc folytatásában immár egy tábor legyen egész Magyarország. Ne vádoljuk többé egymást a multnak szomorú tévedéseirért. A parlament ellenes pártjainak példáját kövesse az egész nagy magyar társadalom. Az elámitott, a megcsalt nép eszméljen fel. Munkában edzett karok és szenvedésben edzett lelkek, sorakozzatok a nemzetért, az értetek küzdő igazak elszánt seregéhez. Ha együtt leszünk, a pokolnak minden ördöge ellen megvédjük a magyar alkotmányt és kiküzdjük a felszabadított magyar nép minden jogát.

Mi lesz?

(S.) HONASZ hónapok kényszerűt pihe-nése után ismét összeült a magyar parlament és ami előre tudott dolog volt — a képviselőházat újból elnapolták.

Az egész ország hitte, hogy december 19-ikére meglesz a béke. Csaldótt az egész ország. Keserűséggel, fájdalommal tölt el ez minden magyar lelkét, mert a nagy zárvar csak a nemzeti erőt pusztítja, sorvasztja.

Az elkecsereledést leginkább az fokozza ma, hogy a mult hetekben megindult békekülátások teljesen letörték.

Szél Kálmán, a nagy paktunozó, akit talán első sorban lehetne váddal illetni a mai fölfordult helyzet miatt, nagyon is rej-

Lesztem vele, Vesztettem. Nem sokat, biztosan nem is tudom, de alig többet százszázötven forintnál. Ma estig meg kell fizetnem és nincs miből... Lehet, hogy holnap nem leszek már a föllebbvalója... könnyelmű voltam, elfelejtettem, hogy szegény gyerek vagyok. Szüleim nem támogathatnak és szegény apám, jó anyám, milyen büszkék is az ő fiukra.

Nagyon megindult volt, elhallgatott. Az önkéntes nagyon-nagyon megsajnálta szegény hadnagyát. — Nem habozott és szólt:

— De, hiszen az egész baj nem olyan irtózatos. Nézze hadnagy ur — én szívesen segítek magán. Hazasietek, apámtól, vagy akármiktől megszerzem a pénzt s Ön majd visszafizeti nekem lassan, kisebb részletekben, ahogy akarja, majd ha lesz.

Mindjobban nekihevílvé beszélt:

— Már megyek is. Leteszem a szolgálati jelvényeket, addig itt hagyom őket. Azt hiszem két óra múlva visszatérhetek eredménynyel.

És anélkül, hogy válaszra várna, vagy a hadnagyot szóhoz engedte volna jutni — elrohant.

Két órával később — berontott az ajtón Faludi. Nekipirultan a nagy sietségtől, fölindulva az örömtől, hogy hadnagyán segíthet.

— Itt a pénz hadnagy ur — mondta.

Litzger alig tédozt az örömtől szólni. Csak mondogatta:

— Köszönöm barátom, köszönöm.

Faludi pedig ismét felcsatolta szolgálati jelvényeit és indulni készült.

— Remélem — mondta nevetve — holnap reggel megjelenik hadnagy ur szolgálattételre?

Megelégedetten felelt a hadnagy:

— Meg, meg barátom, de ezt neked köszönhetem. Örök hála köteleztél, örök hála.

Másnap kora reggel a kivonulás előtt, együtt álltak, szép egyenes vonalba állítva a „kihallgatásra” rendelték. Köztük volt Faludi is. Az volt a bűne, még pedig főbenjáró bűne, hogy mint szolgálatot teljesítő altiszt, mint naps-káplár elhagyta helyét, eltávozott engedély nélkül és — rajta-csúpték.

Vajjon mi lesz ebből?

Eppen most állt meg a százados ur Faludi előtt, ki feszes katonás tisztelgés után jelenti:

— Százados urnak alássan jelentem, hogy megjelentem a kihallgatásra.

— Tudom, szép dolgokat hallok magáról. Ön, az intelligens elem engedély nélkül, egyszerűen, mert önnek úgy tetszik, hátat fordít a szolgálatnak és elmegy sétálni...

— Nem hagytam el százados ur a szolgálatot — szólt közbe Faludi.

— Nem-e, hát hol az ördögbe járt majdnem az egész délután folyamán?

Bátran felelt Faludi, láiszott rajta, hogy ebbe veti egész bizalmát, egész reményét:

— A hadnagy urhoz vittem a parancsot. A százados olyan lett erre, mint a rák.

Ordítani kezdett, mint egy sakál:

— Nekem mondja ezt, hogy délután öt órától este nyolc óráig a parancsot vitte a hadnagy urhoz. Hadnagy ur! Hívjátok csak a hadnagy urat. Mindjárt kiderül a hazugsága.

A hadnagy ott termelt századosa előtt, rövidesen mondá:

— Parancs, százados ur.

— Hadnagy ur ez a vakmerő önkéntes azt állítja, hogy két teljes órán át önnél volt a parancsossal. Igaz-e ez?

Litzger elsápadt. Eleinte nem tudta mit válaszoljon, de csakhamar feltalálta magát.

— Igen is százados ur, nálam volt ugyan az önkéntes, de...

— De csak nem két óráig, ugye — szakította félbe a százados.

— Azt hiszem, legalább... de... nem dehogya... legfeljebb... egynegyed, vagy fél óráig százados ur.

Faludi ajkán alig észrevehető gunyos mosoly jelent meg. A hadnagy jól látta azt, megértette és — megszegyenülten sűtő le szempilláit.

— Tehát látja, még hazudik is hozzá — folytatta a százados Faludi felé fordulva, de majd nyujtok magának módot és alkalmat, hogy leszokják róla. Miután első büntetés, tizenöt nap egyes, szigorított egyes, értette? Leláphet.

Faludi katonásan tisztelgett, mintha megköszönte volna a százados ur szívesességét. Furesán érezte magát. Elkecsereledett gondolt Litzger hadnagyra és lassan, lehajtott fővel megindult szakasza felé.

A mint elhaladt a századiroda előtt, kihallatszott onnan még mindig a százados szava:

— Na persze, azért mert önkéntes, azt hiszi, neki már mindent szabad. Dicső Kujone,

S mint méltó válasz reá, hangzott Litzger hangos, gunyos nevetése.

Faludi összerendezte és meggyorsítva lépteit, benyitott szakaszába.

teit ösvényeken keresi a kibontakozás útját és egészen nyilvánvaló, hogy nem a függetlenségi párt erejére akarja bízni a békét, mindinkább a furcsa helyzetbe jutott alkotmánypártnak szeretne előnyöket biztosítani, mert az itt biztosított előnyöknek ő szerelné a hasznát látni. Az uralomvágy tüze lobog mégint Széll Kálmánban.

Lukács László tervei sokkal biztatóbbak voltak, de ezek is meghiúsultak.

Kár volna eltagadni, hogy mi teszi lehetetlenné a békét. Akik a politikai nagy zűrzavarban nem veszítették el teljesen éles látásukat, azok előtt nem rejtegetjük, hogy mi áll utjában a kibontakozásnak.

A függetlenségi párt erejét teljesen megbánítja ma a koalíció. Nincs senki sem a koalícióban, aki határozott irányt szabhatna a kibontakozáshoz. Kossuth Ferencet, aki nevénél, egyéni presztizsénél fogva a leghivatottabb volna erre, a betegsége még mindig ágyhoz köti, ugy, hogy Kossuth nem képes igazi akció kifejtésére.

Az egész függetlenségi párt előtt gátként állanak a koalíció egyes pártjai, mert ezek most nem azt látják, hogy erőt, tekintélyt csupán a függetlenségi párt biztosít nekik, de egyre azt figyelik az egyes pártok, hogy mekkora hatalmat biztosíthatnának maguknak az eljövendő kormányban. Az egyes kicsi pártok hatalmi vágya teljesen leszögezi a függetlenségi párt akcióképességét. Kellően bilincsként szorongatják ma a függetlenségi párttól nagyon is távol álló frakciók a függetlenségi pártot, melyet a becsületlenség kötelez arra, hogy csak a koalícióval egyetemlegesen munkálkodjon.

A függetlenségi párt hiába tekinti az ország nagy érdekeit, a koalícióban helyet foglaló többi pártok csak pártérdekeiket igyekeznek megmenteni és ezért nincs remény arra, hogy kibontakozás egyhamar létrejöhessen. Az ország érdekei fölé helyezik ezek a kicsi párttörödékek a saját pártérdekeiket.

A goudsi csomót most azzal a merész vágással kell kettévágni, a melyre már a minap hivatkoztunk. A függetlenségi pártnak meg kell szabadulni az öt nyugtázó és vele egyenesen ellentétes kicsi pártok bilincselésétől és ez csak egy koalíciós kormány megszületésével történhetik meg. A koalíciós kormány nem lehet hosszú életű s mihelyt új választásokat irnak ki, a függetlenségi párt parlamenti többsége biztosítva van és egymagában haladhat a saját útján.

Hogy mi lesz, azt ma senki sem tudja. De így kellene a dolgoknak fejlődnie, mert a függetlenségi párt lehet csak a jövő...

Az amerikai nyomor.

Halálugrás a 7. emeletről.

(Newyorki levél.)

Ebben a nagy gazdag Amerikában, hol a milliók a mese szerint az utcán hevernek, rengeteg a nyomor. Az itt nyomorgó emberek számát csak a londoni nyomorúság múlja felül.

Mindenki tudja, hogy Amerikában szerte-szét száz meg ezer jótékony intézet létezik, mely az ajtaján kopogtató szegény embert szívesen hebecsátja, de ki tehet arról, hogy vannak olyan éhes emberek, kik inkább öngyilkosságot követnek el, mintsem a szegény házba jussanak.

Ilyen szemérmes szegény volt az a családapa is, ki abbéli kétségbeesésében, hogy feleségének és gyermekeinek nem tudott ke-

nyeret adni, leugrott a hetedik emeletről. És annál irkább szívünk mélyéből sajnáljuk azt a szerencsétlen embert, mert magyar ember volt. Schwartz Miksának hívták és 39 éves szabó iparos volt.

Már hetek óta hiába kereset, nem kapott munkát. Már követ törti is szívesen elment volna, csak hogy kenyérért sűrű öt gyermekeinek száját betömhesse. De minden kísérlete hasztalannak bizonyult.

Pelham Street 16. számú házban lakott olyan kis szobában, mely kicsiny lett volna sírnak is. És ennek a kicsi szobának házbérével is adós volt. Már a végső nyomorban voltak. Az utolsó párnáját adta el a szerencsétlen ember, melynek árából éppen a reggelit készítette a felesége, mikor a kétségbejött öngyilkosságra szánta magát.

Sokáig kezébe fektetett fejévelült és gondolkodott, egyszerre felkelt és elhagyta szegényes lakását. Felment a ház hetedik emeletére és onnan ledobta magát a mélységbe. Ott lenn az utcán, hol a boldogtalan ember holtan terült el, egyik kis leánykája játszadozott és a mindenfelől előfutott azomszédok mondták neki, hogy siessen fel a mamáért és hívja le, mert a papa halott.

Sikoltva futott fel a kis leány és mondta meg édes anyjának, hogy a papa „died”. A szegény asszony erre a hirre ájultan esett össze a szoba padlóján.

Két elősiető rendőr felszedte az öngyilkos szabót az utca kövéről, mely véréből piros lett és bevitték a ház folyosójára, míg a mentő kocsik elérkeztek. A mentők csakhamar elvitték Schwartzot a Gouverneur kórházba, de mire az asszony jómódu bátyja a kórházba érkezett, hogy felajánlja segítségét, már késő volt. A szerencsétlen ember, ki fejét és testét összetörte, azonkívül belső sérüléseket is szenvedett, rövid percek múlva kiszenvedett. Egy szegény szemérmes emberrel ime kevesebb lett, de istenem, hát ki veszi ezt számba, mikor már annyi sok más munkanélküli munkás nyomorog ebben a gazdag New Yorkban.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, dec. 22.: „Cigány” népszinmű. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának fellépte. (C)

Szombat, dec. 23.: „Stuart Mária” szomorú játék. K. Hegyesy Mari a bpesti Nemzeti színház tagjának utolsó fellépte. (A)

K. Hegyesy Mari vendégjátéka. Az este folytatta vendégjátékait K. Hegyesy Mari asszony, a nemzeti színház tagja. „A kaméliás hölgy” címszerepét játszotta, a melyben felejthetetlen — Márkus Emília. A közönség nem is tudta leplezni csalódását és nem tudjuk mi sem. Ez a szerep nem való K. Hegyesy Mari asszonynak, mert a kaméliás hölgyet csupán színpadi alakkal nem lehet eljátszani. A lelki megrázkódások nagy jeleneteiben csak a szavakat hallottuk, de megindulást nem éreztünk. Nem tudott bennünket csöppet sem beleringatni a kaméliás hölgy lelki világába. Tornyei is csupán a negyedik felvonás nagy jelenetében tudta eltalálni az igazi hangot. Az előadás után csalódottan távozott a közönség, mert

többet várt, mint a mennyit kapott. De ezen nem szabad megütközni a bájos vendégművésznőnek sem, mert hiszen tudnia kell neki is, hogy a szerepben csaknem minden évben Márkus Emiliát is látni szoktuk a debreceni színpadon.

HIREK.

— **Személyi hir.** Domahidy Elemér főispán hazaérkezett a fővárosból, ahol a konvent ülésén vett részt.

— **Újabb utasítás az ügyészségeknek.** Több vármegyei és városi törvényhatóság olyan határozatot hozott, mely szerint az esetben, ha a főispánok a közrend és hivatali kötelességük zavartalan teljesítése érdekében csendőri vagy katonai segédletet vennének igénybe, a lakosság tagadja meg a katonák és csendőrök elszállásolását. Lányi Bertalan igazságügyminiszter ma valamennyi kir. ügyészséghez, így a debrecenihez is leiratot intézett, amelyben hivatkozással az 1879. XXXVI. törvényekre, elrendeli, hogy mindazok ellen a törvényhatósági tisztviselők vagy magánszemélyek ellen, akik ez intézkedés megakadályozására izgatnak és a lakossághoz akár szóval, akár nyomtatvány útján ilyen értelmű fölhívást intéznek, a Btkv. 171. §-a alapján azonnal indítsák meg a megtorló eljárást. Rajta Prottmannok!

— **A mi bálunk.** A függetlenségi párt január 6. iki bálja iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a független érzelmi polgárok körében. A meghívókat már szétküldték, de megeshetett tévedésből, hogy olyanok akik igényt tarthatnak meghívásra, nem kaptak. Azok forduljanak a rendezőséghez (Függetlenségi kör) amely szívesen áll mindenkinek rendelkezésére.

— **Az öreg katonák hazabocsátása.** A törvényen kívüli állapot következtében a három évet kiszolgált katonákat a hadvezetőség visszatartotta. A törvény értelmében azonban a visszatartás január elsejéig szólhat csak. A hadvezetőség azonban nem várta be a végső határnapot, hanem már az ünnepek előtt szabadságot a visszatartott, öreg katonákat. A debreceni 39. gyalogezrednél már ma hazaeresztették az öreg katonákat, akik boldogan hagyták el a kaszárnyát, ahol három keserves esztendő szolgálattal az osztrák császárnak a gyűlölt fekete-sárga zászló és német vezényszó alatt.

— **Tűzvizsgálat.** Ma délelőtt tartották meg a rendőrség és a tűzoltóság hivatalos kiküldöttel a szokásos tűzvizsgálatot a Darvas testvérek cég üzletében vasárnap este történt tüzesetből kifolyólag. A vizsgálatot a tűzoltóság részéről Publig Ernő tűzoltó főparancsnok vezette. A bizottság erélyesen indította meg a vizsgálatot, alaposan átvizsgálta mindent, mindazonáltal nem tudta a tűz

Karácsonyi ajándékul Lejebb órák, legszebb ékszerek olcsóbban mint bárholcsakis **Kurián Gyula** órák és ékszerész-nél beszerezhetők **Piac-u. 42. (Lamprecht-palota).**

Megnyilt

a **Karácsonyi Gyermek játék vásár**

Piac-utca 61. Uj Fischer-palota, 1906. január 1-ig A B-pesti Róbert Nagyszínházból megvásárolt játék árak mesés olcsó áron lesznek elárusítva

2000 drb. baba. Finom árak, Olcsó árak. 800 drb. hinta ló.

keletkezését még biztosan megállapítani. Erre nézve még tanukat foguak kihallgatni, s aztán állapítják meg, hogy kit terhel a tűz keletkezéséért a felelősség.

A csendőrök fizetése. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, a melyben a csendőrség havi illetékét és zsoldját megállapított illetékek a következők: a járás- és törzsörmester 120 korona 14 fillér, az őrsvezető 2 korona 60 fillér, a csendőré 2 korona 6 fillér. A csendőriegység ezenkívül még pótdíjat is kap, a mely a szolgálati évek számától függ. A járás és törzsörmester, azután az őrmester és az őrsvezető három évi szolgálat után 40, hat évi szolgálat után 99, kilenc év után 60, tizenkét év után 80, tizenöt év után 90 fillér és 18 év után 1 korona pótdíjat kap naponként. A csendőr pótdíja az előbb említett szolgálati évek mennyisége szerint 30, 40, 50, 60, 70, 80 vagy 90 fillér naponként.

A „Kossuth-dalkör” e hó 31-én, Kökért Gusztáv karnagy vezetése mellett, a „Bika” szálloda dísztermében tartandó tombolával egybekötött Sylvester esti zártkörű dalestélyt rendez. Belépő díj személyenként 2 k. Családjegy 3 személyre 4 k. Egy tombola 50 fillér. Kezdeté este 8 és fél órákor. Műsor: 1. Nyitány, Veres Tóni zenekara által. 2. Balatoni nóták Gáll Ferenctől. Előadja a dalkör. 3. „Zord lakomnak” népdal-egyveleg Mőder Mihálytól. Előadja a dalkör. 4. „Fohász” Huber Károlytól. Előadja a dalkör. 5. „Kossuth induló” Mértýttől. Előadja a dalkör. Műsor után tombola, azután tánc.

A Főiskolai Lapok karácsonyi száma igen dúsz és gazdag tartalommal jelent meg. Diák-politikai cikkeken kívül elbeszélést, tárcát írtak: Papp Lénárd, Kiss Endre, Vidovics Ernő, S. Hajdu Sándor és Matolozay Sándor. Költeményeket írtak: Kiss Endre, Szabó Sándor, Julow Viktor és B. Kiss Pál. A változatos számot, könyvszemlék és ifjúsági hírek egészítik ki.

Jó a jég. A kissé elkésetten, de anuál alaposabban beállott hideg meghozta a korcsolyázóknak a nagy örömet, tényérnyi tükörsima jégréteg fűdi a Margit fürdő jég pályáját. Tegnapi este és ma már százával keresték föl a jégpályát Halifax hívei s megindult a vidám téli élet a jegen. A korcsolyázóknak, mint eddig, mzst is a kisvonatra tűzött sárga kék lobogó jelzi, hogy mikor jó a jég.

Hamis tej és vaj a piacon. Ma reggel a Simonffy utcai piacon a rendőrség 20 liter tejet és 5 kiló margarint kobozott el. A tej csupa víz volt, a margarint pedig vajként akarták eladni. A rendőrség 8—10 kofa ellen élelmiszerhamisításért megindította az eljárást. Helyesen tenné azonban a rendőrség, ha most ünnepek előtt minden nap raziát tartana a piacon.

A siketnémák karácsonyfájára a következő szives adományokat vettem: Füleky Pálné 5 kor., Balás Ödön 2 kor., Vetéssy Béla 5 kor., N. N. részint a siketnémák felruházására, részint pedig karácsonyfájukra 70 kor., Weszprémy Zoltánné 4 kor., Dézsi Lászlóné 2 kor., N. K. J. 5 kor., hajdunánási Szent Antal persely 10 kor., Konrád Mária tanítónő 10 kor., Debreceni Függetlenségi Kör elnöksége 5 kor., Küldtek ezenkívül Fekete Jakab 8 kalapot, Reiner Mór 12 nyakkendőt, Grünfeld Adolf 6 nadrág, özv. Hrabóczyné ruhaneműket, Löwy F. 5. dr. berlini sált, Darvas Testvérek 50 drb. kis kefék, Schwarz M. L. játékszereket és Kontsek Géza 4 csomag narancsot, fügét, és Szent János kenyeret. Ez adományokat tanítványaim nevében hálással köszönöm s a siketnémák karácsonyfa-ünnepélyére, mely f. hó 23-án (szombaton) délután 4 órákor az iparos tanonciskola (Burgondia-utca 1. sz.) emeleti termében fog megtartani, minden

érdeklődő emberbarátot tisztelettel meghívok. Gácsér József vezető tanár

Az utca sarában. Szomorú tény, hogy az iszákosság ellen most világszerte folyó küzdelem idejében vajmi csekély javulás mutatkozik az alkoholisták körében. Országszerte mindenütt tapasztalható, hogy az iszákos emberek még mindig megmaradnak szenvedélyük mellett. Debrecenben is tapasztalható ez, mert nap-nap után szállítanak a kórházba utcákon fetregő holtított embereket. A tegnapi éj folyamán nem kevesebb mint 6 ilyen szerencsétlent vettek ápolás alá, kik nagyobbrészt munkások és napszamosok voltak.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe. Értesítettnek a t. tagok, hogy a Deák-Ferenc u. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este 4 órákor, Szombaton d. e. 9 órákor, d. u. 3 órákor. Köznapokon reggel fél 7 órákor és este 4 órákor. A Chanuka ünnepi első gyertya a templomban ma d. u. háromnegyed 4 órákor gyújtatik meg.

Nagy család életbiztosítással. Ungvárról írják: Rendkívül furfangos módon károsított meg egy három-négy tagú konzorcium egy fővárosi biztosító intézetet.

A csalást, melynek kiderítése nagy feltűnést kelt városszerte, az ungvári közközház főorvosának, dr. Bruymannak nevével követték el. Bruymann, aki a Newyork biztosító társaságnál tíz év óta van biztosítva, néhány héttel ezelőtt fizetési meghagyást kapott a biztosítótársaság budapesti központjától, hogy két hónap óta esedékes biztosítási díjnyújtást váltsa be, ellenben beperelik. Levélbeli huzavonák után Bruymann ügyvédje Budapestre utazott s akkor kiderült, hogy Bruymannat valaki, a tíz év előtt maga kötötte életbiztosításra kívül még egyszer biztosította még pedig 24 000 koronára. Másfél év óta egy alacsony természetű, szőke ember teljesítette a befizetéseket. A csalást a társaság ungvári ügynöke, Kroh Májer gabonakereskedő követte el dr. Kemény Zsigmond kórházi alorvossal. Kroh megbízottja másfél év óta fizette Budapesten a részleteket dr. Bruymann főorvosért, aki beteges ember. A budapesti megbízott azonban a két legutolsó részletet elsikkasztotta s ez a körülmény okozta vesztét a halálra spekuláló társaságnak. A vizsgálat kiderítette azt is, hogy két más esetben a család sikerrel jártak. Kroh összejátszva dr. Kemény Zsigmonddal, egy év előtt 35 000 koronára biztosította Moskovitz Géza ungvári kereskedőt és egy Tölcsváry nevű postaszolga nejét 6000 korona erejéig. Mind a kettő meghalt egy éven belül s a család felvették a 41.000 koronát. A biztosító társaság az ungvári rendőrségnél akart feljelentést tenni, de Kemény és Kroh családja kérte a társaságot, hogy ne emeljen panaszt, a kárt megtérítik, Mint hírlik, már mindent vissza is fizettek.

Eltűnt az automata. A Bika-szálló egyik kapusarkában szerényen meghúzódva állott egy önműködő pléh-névjegy csináló gép. Fényesen indult az automata — anyagiilag — mert alig volt uri ember Debrecenben, aki ne csináltatott volna névjegyét. Legutóbb azonban már annyira népszerűvé vált a pléh-névjegy, hogy az utolsó rikkancs gyerek is olyat viselt a „kalapja mellett”. És jött az automata tulajdonos felnyitotta a pénztárt és majd kővé vált. Fényes nikkal 20 filléres helyett, csupa vert aranyok heverték előtte. De nagy volt a meglepetése ;

amint egy ilyet a kezébe vett s látta rajta: *Ant: dol a legjobb szer fejfájás és nátha ellen?* Szóval tele volt a pénztár! Antidol reklám aranyakkal. A becs-pótt német erre elvitte autamatáját és busan jegyezte meg, — Másnak elmulik az Antidoltól a fejfájása, nekem meg megfájdult tőle.

Jótevény adományok. N. K. J. jelzés alatt több jótevény adományt tenni szokott úrtól a siketnémák karácsonyfájára 5 koronát, Füleky Pál gyógyszerész úrtól a városi szegények részére 10 koronát és Erdélyi Károly családja részére 4 koronát kaptam, mely kegyes adományokért hálás köszönetet nyilvánítok. Oláh Károly tanácsnok.

Zsebtolvaj gyermekklány. Az erkölcsek elvadulása dolgában Debrecen követi a fővárost. A lopások, csalások és erkölcstelen üzelmek tekintetében nem is marad mögötte. A fővárosban szoktak leginkább történi az olyan esetek mint smilyenről özv. B. Kis Antalné nádudvari asszony tett jelentést a rendőrségen. Ez az egyszerű asszony ugyanis bejött a városba, hogy a természetényeit eladja. Délután a Simonffy-utca 13 év körüli csitri lány csatlakozott hozzá, aki a zsebéből 10 korona készpénzt kileptta. A rendőrség már nyomában van a kis zsebtolvajnak.

Az ünnepi lopások. A tolvajok is felkészülnek a szent karácsony ünnepére, hiszen az az ünnepük is. Az apró jószágokra vetnek leginkább szemet. Ma is egész sereg lopást jelentettek be a rendőrség bünygi osztályán. G. Szabó Kálmán kórház-u. 1 sz. a. udvaráról 4 fajtyukot lopott el 18 korona értékben ismeretlen tettes. Pénzes Sándor Miklós-utca 21. Csobai Péterné Török Bálint-utca 15 sz. a. lakosnak pulykát lopták el, míg Csuka Lajostól hájat loptak. A lopásokkal Lakatos Éva és Balog Eszter cigányasszonyokat gyanúsítják, akiket is tartóztattak.

Prazsnooski Jan. E furesa név még furesább viselője Galiciából vándorolt be hazánkra. Míg mi magyarok szömegezen hagyjuk el hazánkat a mostoha viszonyok miatt, addig a szomszéd galiciaiak még mindig tejjel-mézszel folyó Kanánnak nézik a mi országunkat és elárasztják különösen Északmagyarországot. Azonban ide érve szomoruan tapasztalják ugyanazt, amit a mi Amerikába vándorolt véreink legtöbbje lát: hogy az ígért földről szálló hírek csak meseék, hogy a tej és méz csak a délibáb játéka s hogy még víz is száraz kenyér is alig akad. Koldulással kell tengetni életüket a Prazsnooski Janoknak, míg haza nem toloncolják őket. A mi Prazsnooski Janunkat Hadházon érte utól a kegyetlen végzet, amely egy csendőr által személyesítve csippte őt nyakon és viszi vissza hazájába. Es Prazsnooski Jan az egész uton olvasójt: morzsolgatja százszor is elkérdezve az ő Istenétől, hogy mit is vétett ellene, hogy ily szomorú sorsra juttatta. Mert Prazsnooski Jan vallásos ember.

Meghívó. A Szent Erzsébet-egyesület a gondozásában levő szegény gyermekek közül harmincat teljes ruházattal lát el f. évi dec. hó 23-án szombaton délután négy órákor a Svetits intézetben egy rövid kis karácsonyi ünnepély keretében, melyhez az érdeklődőket tisztelettel meghívja és szívesen látja az elnökség.

A Nilus-estély jövedelme. Elszámolás a debreceni izraelita nőegylet 1905. december 18-án tartott nilus ünnepélye bevételéről és kiadásairól. I. Bevétel: Belépti jegyekért, páholy jegyekért, felülfizetés, ke-lengye sorolásért összesen 2830 kor. 68 fillér. Bazár tárgyskért 56 korona 36 fillér. Pezsgőért 930 kor. 60 fillér. Szivarért 120

Amatőrök figyelmébe!

el fogadható áron eladatik. Karácsonyra taja tárak is rendkívül olcsók.

a **SCHWARTZ-féle pipametsző** üzletben a fényképezéshez szükséges minden árut minden

kor. 90 fillér. Cukrászda és thea sátorból 232 kor. 96 kor. 96 fillér. Összesen: 4171 korona 40 fillér. II. Kiadás: Terem és felszerelés: 440 kor. Rendőri engedély 18 kor. Terem díszítés, páholyok felállítás 350 kor. Nyomatványok 166 kor. 32 fillér. Szini előadás költségei 89 kor. 11 fillér. Bazárba képes levelező lapokért 11 kor. 60 fillér. Pezsgőért és Giesshüblért 401 kor. 12 fillér. Posta bélyegért 42 kor. 74 fillér. Rendezői jelvényekért 12 kor. 72 fillér. Szivarárt 30 kor. Szállítások, borravalók, fodrásznő 76 70 fillér. Zsone 80 fillér. Összesen 1718 kor. 31 fillér. Tiszta jövedelem tehát 2453 korona 9 fillér. Debrecen, 1905. december 21. Dr. Balkányi Miklósné elnök.

— Nyilvános nyugtázás. A siketnómák részére a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: Dr. Szojori Nagy Kálmán alapító tagsági díja 40 kor., Dr. Wolafka Nándor püspök ur 60 kor., „Szent Erzsébet“ egyesület 50 kor., Vajda Ödön Zirc 20 kor., Reichmann alapítvány kamatja 40 kor., „Segítő“ asztaltársaság 25 kor. Feltényi pár síremlékének költségmaradványa 7 kor. 26 fillér., Pénzügyi tisztviselők kuglizójának parselye 15 kor. 94 fill., Földesi ev. ref. egyház 10 kor. 60 fill. Fülky Pál egyesületi pénztáros.

— Betörők alkonya. Amerikából, a szenzációs találmányok hazájából érkezik a hic oly találmányról, mely a tisztelt betörő urak ekszisztenciája ellen tör. Eddig mindig az volt a célja a nagyobb vállalatoknál, vagy pénzintézetekben felszerelt villamos vészjelző készülékeknek, hogy — többnyire villamos csengők által zajt ütve, figyelmeztessék a portást vagy felügyelőt, hogy a pénztárszobában betörők járnak és dözsölnek a kiacset. Ezeknek a villamos vészjelzőknek azonban csak akkor volt hasznuk, ha azokban a helyiségekben ebben az időben tartózkodott valaki, aki a vészjelzést meghallotta. Hogy azonban oly esetekben is védve legyen a helyiség, amikor a közelben senki sincs, erre számítva egy amerikai feltaláló arra a gondolatra jött, hogy a helyiséget gázok által védje meg, hogy a lélegzést lehetetlenné téve, az ott tartózkodás kizárt legyen. E célra a formaldehid bizonyult a legjobbnak, mely gázt eddig desinfekciáláskor alkalmazták. A gázt acél cylinderekbe zárták, melybe egy vékony cső vezet. E csövet lőporral töltik meg, melyet a csövön keresztül huzott drót elektromos áram útján gyújt meg abban a pillanatban, a mi kor valaki az elzárt ajtót, vagy ablakot betöri. A helyiség pedig a lőpor felrobbanása után oly gázzal telik meg, mely a helyiségben való tartózkodást hosszabb időre kizárja. A találmány, melyet a napokban mutatott be a feltaláló szakemberek előtt, élénk érdeklődésre talált és a Wiener Centralblatt für Elektrische Industrie hosszabb cikkben elismerőleg nyilatkozik róla.

— Az „István“ gőzmalom társulat munkásai önképző és segélyező-köre 1905. évi december hó 31-én a „Margit“ fürdő villanyvilágított dísztermében saját segélyalapja javára Kökert Gusztáv ur egyetemi karnagy vezetése mellett dalstélylyel egybekötött Szilveszter-estélyt rendez Beléptidij szennyezőként 1 kor. 20 fillér, előre váltott jegy 1 korona. Kezdeté este 7 és fél órakor. Felülvezetések köszönettel fogadtak és hírlapilag nyugtáztak, Józsi ételekről és italokról a vendéglős gondoskodik. Zenesz: Benzi Sándor zenekara.

x Karácsonyi ajándéknak a szövőipar remek példányait van szerencsém bemutatni

és ajánlani a n. é közönségnek, mely célból szíves látogatását kéri: Kardos László Kossuth-utca 9. Telefon 113.

— Elsőrendű és legnagyobb a Komáromi M. hangszerkészítő zongoraterme Piac-utca 49. szám, a főpóttával szemben. A leghíresebb gyári műve zongorák, pianók, harmoniumok pazar választékban vannak raktáron s a legkényesebb izlésnek is megfelelnek. Zongorateremben csakély díj mellett zongoragyakörlatok végezhetőek, zongora javítást és hangolást szakemberrel és pontosan végzik. Zongorák részletfizetésre is kaphatók. — Cimbalom. Igény tanításban részesül az, aki a jóhírnevű örvendő Komáromi M. hangszerkészítő (József kir. herceg-u. 2 szám) vesz cimbalmot, melyek erősség és szép kiállítás tekintetében felülmúlhatatlanok; zongora szerkezettel készülnek. Mindeféle hangszerek karácsonyi ajándéknak legjutányosabbak és dúz választékban kaphatók. Gramophon és lemezei, ugyszintén a legkitűnőbb hegedű-hurok kaphatók. Szakszerű műhely, hol mindeféle hangszerek javítását tökéletesen eszközöln. 1906 évre szóló nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

x Még az ajándékot sem fogadják szívesen, ha az nem Mentze Henrik újdonságok áruházából Piac-utca 50. sz. Szent Anna-utca sarkáról való. Mert mindenki tudja már, hogy Mentzénél csak szép, jó és olcsó újdonságokat lehet venni.

x Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrőt, mert legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth-utca.

x Pénzközlőnőket hízza, földre a legelőnyösebb feltételek mellett, rövid idő alatt folyósított a „Budapesti takarékpénztárak képviselőisége“ Debrecen, Csapó-utca 12. sz. a.

x Británia angol új ezüst dísz tárgyak ma a legdivatosabbak, mesés nagy választék Mentze áruházában.

x A Népsegélyező Bank megnyílt. Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

x Író és dohányzó készletek, gertya és gyufatartók (aufsatzok) díszalak rendkívül olcsó árak mellett Mentze áruházában.

x Ha a gyerekek köhögnek, bükkfakéreg preparátumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparátum bizonytalan összállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Roche“-t használjunk, mely vízben könnyen oldad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízű bir. Gyógyszertárakban kapható.

x Köhögés, reketség és meghűlés ellen a legjobb házi szernek bizonyult a Halápi-féle hársfa szörp, mely kiváló gyógyhatásának elismerésül a londoni kiállításra aranyéremmel lett kitüntetve.

x Papa! Mama! baba! Mentze.

TAVIRATOK.

A koalíció programja.

A politikai válságról.

Budapest, december 22. A mai nap a kormány főhivatalos lapja egy cikkével hatása alatt áll, a mely programot követel a koalíciótól, olyan programot, a mely összhangban áll az alkotmányos egyesülésnek fenntartásához fűződő, mindenél fontosabb állami érdekekkel és a mely biztosítékokat nyújt, hogy az új kormányzati irány nem fogja az államnak sem közjogi szervezetét, sem hatalmi szervezetét földelni. A helyzet egyébként változatlan. A kormány erőszakoskodik a a nemzet megmarad állhatatosan a törvényesség talaján. A kormány meggyőződése mindenütt felsülnek s ez felvilágosítható Bécset, hogy oly erős e nemzet, hogy letiporni nem lehet. A mai eseményeket egyébként így mondja el fővárosi tudósítónk.

A békétárgyalások.

Budapest, december 22. Lukács László nem adta föl a reményét arra nézve, hogy sikerül a meggyezés és az üzenetek után ismét megkezdni a tárgyalások fonalát.

A kormány legújabb fegyvere.

Budapest, december 22. A törvénytelen kormány legújabb az a törvénytelen séget óhajtja a nemzeti ellenállás letörésére felhasználni, hogy a fogyasztási adóknak őket megillető részét nem adja ki. Több eféle intézkedést is óhajt fogantatosítottai, de ez a legerősebb köztük. Azonban ez is, mint a többiek magán viseli a törvénytelen ség jellegét, amellel pedig pusztán képtelenség, mert a visszatartás törvénytelen. A törvényhatóságok bátran a bírósághoz fordulhatnak és jogosan meg is ítélik nekik a pénzt. Ebben a tekintetben a főváros előnyben van, mert megtorlást gyakorolhat a miniszteriummal szemben. A főváros ugyanis a kormány helyett reá átruházott hatáskörből évi öt milliót költ. Már most, ha a miniszter nem adná ki a törvényhatóságok járulékat, a főváros nem fizetné be az átruházott költséget.

A politikai ujév.

Budapest, december 22. A baloldali körökben mozgalom indult meg, hogy Kossuth Ferencet ezúttal ne csak a függetlenségi párt, hanem az egész koalíció testületileg üdvözölje. Ilyen módon Kossuth Ferenc nem csak mint függetlenségi párti vezér, hanem mint az egész baloldali élneke tesz nyilatkozatot az üesztendő első napján. Az ilyen a parlamenti majoritás nevében elhangzott nyilatkozat teljes súlyjal esne a politika mérlegébe és irányt szabna a koalíció további egyöntetű küzdelmének. Az új párt nevében újév napján ezúttal dr. Banc István fogja üdvözölni a párt vezérét, báró Bánffy Dezső, Bimbó-utcai lakásán. Az alkotmánypárt nevében Semsey Boldizsár fogja üdvözölni Darányi Ignácot. Ez üdvözlés után a párt testületileg fiktoreai vezérét, gróf Andrássy Gyulát budai palotájában, ahol Issekutz Győző fogja Andrássyt üdvözölni a párt nevében.

Vb. Adler Simon Csődtömögárui férfi ruha szövetek, posztók, női ruhaszövetek, kendőbélések, női- és férfi-fehérművek, barchet

kreton batiszt és vásznak rendkívül olcsó áron árusítatnak el.

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM. pénzügyigazgatási-palota

A király karácsonya.

Budapest, A király egyidőre visszavonul a politikától és nyugalmat kíván. A karácsonyi ünnepeket Ferenc Szalvator körében tölti, akinek látogatására ma reggel elutazott Bécsből.

Pestmegye és a rendőrség.

Budapest, december 22. Beniczky alispán ma átiratot intézett Laszberghez, amelyben tudatja, hogy ha Laszberg és Römer maradni akarnak, állásukban nem lesz bántódásuk, ő gondoskodni fog, hogy hivatali kötelességeiket teljesíthetik. Ennek alapján a rendőrség ma elhagyta a megyeházát.

Kitüntetett festőművészek.

Budapest, december 22. A király Székely Bertalan festőművészt, a festészeti mesteriskola igazgatójává nevezte ki; Szinyoy Merse Pált pedig a mintarajziskola igazgatójává.

Egy megyefőnök a kormányról.

Budapest, december 22. Ugron Janos Székesfehérvármegye főispánja a közigazgatási bizottság legutóbbi gyűlésén nyilatkozott a kormány terveiről. Az ülésen csak a kormánypárti tagok jelentek meg, s így minden zavar nélkül folyt. A főispán hosszabb beszédet mondott. Biztosította a bizottságot, hogy a Fejérváry-kormány nem azért jött, hogy az alkotmányt megsértsék, — hanem a válságos helyzetben a nemzet megszégyenítése nélkül a kitartókat keresse. Ha ez nem így lenne, ugymond, nem lennének itt a helyen és ha nem így lesz, tudni fogjuk, hogy milyen következmények várják. A törvénytelenségre nem kapnátok. Nyugodtan válnakozhatok, mert a kormány törvénytelen intézkedést soha nem tett (?) A főispán végül a vármegye közönségére hivatkozott, biztosítva saját múltját állítva és a békés támogatásra hívta föl őket.

Megkezdődött a sztrájk.

Pétevár, december 22. Az általános sztrájk ma megkezdődött. Valamennyi kórház alkalmazottjai is felmondták a szolgálatot. A betegek ápolás nélkül maradtak.

Riga, december 22. Péteváról nyolc szóró gép érkezett. Egy külön vonat pedig fegyvereket hozott. A vonatot megtámadták.

A tisztelt hirdető közönség figyelmébe!

A DEBRECEN

Karácsonyi száma

10.000

példányban jelenik meg.

Közgazdaság.

Debreceni vas- és rézbutorgyár részvénytársaság cég alatt új vasipari vállalat alakult Debrecenben 25,000 kor. alaptőkével. Az igazgatóság tagjai: Csanak János, Wester István, Tóth István, dr. Lőkóvics Márton, Kerekes Géza; a felügyelő bizottság tagjai: Sesztina Jenő és Debreczeni Jenő.

A biztosító társaságokra való állami felügyelet nemzetközi szabályozása érdekében a német biztosítási felügyeleti hivatal által kezdeményezett, lépünk multkoriban számában ismertetett, akció sokkal gyorsabban lépett át a gyakorlati megvalósítás stádiumába, mint azt várni lehetett. A német felügyeleti hivatal ugyanis már a hétre összehívta az egyes államok képviselőit a kérdés elvi tekintetben való megvitatására. Németországon kívül Svájc, Franciaország, Olaszország, Svédország, Ausztria és Magyarország képviseltetik magukat. Hazánkat Márkus Dezsdő dr. az igazságügyi és Emich Gusztáv dr. a kereskedelmi minisztérium részéről fogják képviselni a berlini tanácskozásokon.

Amerikai bank-bukások. Chikágóban három jegy kibocsátó bank: a Nemzeti bank, Home Saving bank és az Equitable Trust Co. megszűntette fizetéseit. A nov. 9-iki kimutatás szerint a chikágói nemzeti bankban 19.519.474 dollár letét volt; a bank tőkéje egy milliót tett ki, a tartalékok 21 millióra rugtak, a melyből 11 millió volt a készpénz és a diszkont; a készpénz készlet 4 millió dollár volt, a passzívák mintegy 19 millió dollárt tettek ki. A Home Saving bank alaptőkéje 100.000 dollár volt, a tartalékalap összege 4.282.271 dollárt tett ki. Bevételekre adós volt a bank 3.982.653 dollárral. Az Equitable Trust Co. alaptőkéje 600.000 dollárra rugott, a tartalékalap 4.612.381 dollárt tett ki, a passzívák 3.653.460 dollárt képviseltek. A bankok kijelentették, hogy a letelepedésük közül egyik sem veszít még csak egy centet is. A három intézet kötelezettségeit 26 millió dollárra becsülik, — a 20 millióra becsült aktívákkal szemben.

A budapest-kőbányai

szertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

1905. dec. 22.

A) Hízott szertések ára: I. A) Magyarországon: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm sulyban) ————— állérig. Öreg közép (páronként 300—400 kigr-ig terjedő sulyban) ————— állérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm sulyban) 180—181 állérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogramm sulyban) 120—181 állérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm sulyban) 125—127 állérig. — II. Magyarországon: Nehéz (páronként 280 kilogramm sulyban) ————— állérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) ————— állérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm sulyban) ————— állérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm sulyban) 126—127 állérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) 122—123 állérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm sulyban) 116—118 állérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) i: Nehéz (páronként 240 kilogramm sulyban) ————— állérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm sulyban) ————— állérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm sulyban) 118—140 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) ————— állérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm sulyban) ————— állérig. A hízott szertés ártéttirányzás változatlan.

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk az ide!

Nagy Karácsonyi Vásár
rendkívüli áaira.

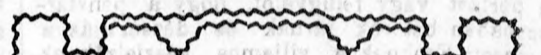
Bosznay J. és Jársa
divat és szőnyegáruháza.

DEBRECEN, Kossuth-utca 5. sz.

NYAVALYAT ÖRÉS!

Ki nyavalatörés, göros és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Mattyu gyógyosztár” által Majna-Frankfurt.

Szabó Lajos Fiai cég

női ruhakelme, szőnyeg és vászon áruházában már az előbbi évekből igen előnyösnek ismert

Nagy Karácsonyi Vásár

folyamatban van. Eladásra kerülnek mélyen leszállított áron

a raktáron lévő elsőrendű minőségű, nem pedig külön e célra vásárolt értéktelen áruk.

Maradékok minden eikből fél áron. Kirakataink bővebb tájékozást nyújtanak.

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghirnevesebb tanárok által kipróbált „LYOOL” amerikai tablettákat használja. mik az elgyöngült férfierőt visszaadják. Csakis elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés díszlet mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyosztára a „Fehér Kereszt”-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárcsarnokkal szemben.) Főraktárak Budapest: Török J. gyógyosztára Király-utca 12. sz. és Nádor-gyógyosztár Váci-körút 17. sz.

Ékszer, óra

és ezüstáru ujdonságok

bámulatos olcsó árban

egyedül a solidságáról általánosan elismert

Blau Lipót és Fiai

utóda

arany, ezüst és ékszer áru raktárában. Piac-u. 41 sz alatt szerezhethők be.

Külön china-ezüst osztály!

Tisztításhoz csak

Globus
tisztító kivonat

használjunk.
Legjobb tisztítószer

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Legfinomabb

szemüvegek és orcsiptetők

szakértelemmel készítve

Kapható:

Fischer Jakab

szakértő látzerésznel

DEBRECEN, Piac-utca 23. szám a Tisza-palotával szemben.

Színházi és múzei látosövek mindenféle kiállításban nagy raktár.

Karácsonyi

ünnepekre

ajánlom kitűnő minőségű hentesáruimat u. m. Prágai, Kassai és Debreceni sonkáimat, valamint mindenféle bel- és külföldi mintára, készült saját gyártmányu hideg

felvágottaimat

Tisztelettel

BENES V.

hentes

FOTÉR, DEBRECEN.

Kardos László üzletében

Kossuth-utca 9.

az év végén szokásos

ALKALMI ELADÁS

megkezdődött, melyer a kiállított kifogástalan minőségű árucikkek, mégis leszállított áron,

25-50%

engedménnyel

kerülnek eladásra.

Tüdőbajt,
köhögést, elnyálkásodást, orsó megfázást gyógyít
Halápi-főle
Hársta-szörp

egy liter ára 5 korona

Kapható:

"Apostol-gyógyszertár"
Bpest, Mészai-hírtől 62. sz.

Karácsonyi kiállítás

Allandó Kéпкиállítás remek képekből modern keretekben.

Diszmiterek és ifjúsági iratok óriási választékban.

Levélpapirkülönlegességek remek dobozokban.

Íróasztal készletek ezüst és bronzból hőlöv és férfi íróasztalokra.

Íróasztal mappák és emlékkönyvek óriási választéka

Imakönyvek minden felekezet számára a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forgadható könyvszekrények.

Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi alkalomra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

Kérjük kirakatainkat meg ekin eni ! ! ! !

HEGEDÜS és SÁNDOR

előbb **László Albert és Társa** könyv- és papíráruháza,

Kossuth-utca 11.

Serravalló

Kina-bora vassal.

Erszítőszer gyógyáglködök, vörscsövények és lábbadozók részére. Elvágygerjesztő, idogerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: **J. Serravalló-nál**

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/3 lit, u. 2 K. 60 fillér.

! " 4 " 80 "

Dr. Politzer Sanatórium

és vízgyógyintézeje,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódotok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásványfürdők, forró lég kezelés, Vibrations massage hízaló és soványító gyógmód. Inhalatiók.

Javallatok: Idegesség minden neme szív, tüdőbaj Edző eljárások. Iz lét és izom csúznál forró lékezezéssel bámalatos gyógyerodmányek. — Kitűnő ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Allandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

PEKAREK

TEA

Minőségénél fogva bármely más teával nem pótolható, miután minomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer által felülmulhatlan marad. Senki ne mulasztja el egy kísérletet tenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb droguista-, fűszer- és csemege-kereskedésben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

91/2 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér
vastagabb betűvel nyomtatott szó 6 fillér.

Levelell tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha szükség-
eség bolyg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„DEBRECZEN”
szerkesztőségének

és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Levelezés és házasság.

Szeretnék

megismerkedni egy ideá-
lis lelkű, szegény, de szép
leánnyal, kit ha egymás-
sal rokonszenveznek, —
boldoggá tennék. Ajánlat
„Boldogság” jelgére a ki-
adóba.

Meghalálom

levelet küldött a kiadóba
a kívánt jelgére.

Ajánlat és kereslet.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Merkli Ferencfűszer üzlete
Fűvészkert u. 14 Telefon
874, 1 K. törmelékcsokolá-
dó 90 kr. 1 lit. jamaikairum
80, 1 dg. csaszár keverék
tea 5 kr. tea sütémények
óriási választékban, 1 liter
kitűnő Ezerjő 30 kr. 100-
kg. száraz csertőgyfa 1 ft.
házhoz szállítva.

Kugler cukorkák

eredeti csomagolásban és
árakon, és 1 kgr. fa és
selyemdobozokban és cso-
magokban kaphatók Hege-
lius és Sander cégnél Deb-
recen Kossuth u. 11 sz.

Gyöngelkedők a fejlődésben, vagy
a tanulásban vissza-
maradó gyermekek, vérszegények, bogyadt,
ideges, sok munkától elgyengült, könnyen
izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy
sikkerrel használhatják mint erősítő szert
Dr. Hommel Halmatogenjét.

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő
gyorsan visszatér, az egész idegrend-
szer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel félt**
Helmatogent tessék kőni és senki se fogad-
jon el semmi féle utánzatot.

Külön bejárata

utcai szoba első rendű
ellátással kiadó. Arany
János u ca 20. szám.

Ügyes

varrónó házakhoz ajánl-
kozik. Cziméket a kiadóh-
ivatalban.

A Csapó utcán

egy bolt trafik engedélyvel
kiadó. Cim a kiadóhiva-
talanban.

Eladás.

Közönséges

osomag posta könyv fél-
árban kapható a kiadóhiva-
talanban. Csapó u. 10 sz

Mester hegedű

teljesen kijátis va, tokkal
és egyéb felszereléssel,
jutányos áron eladó. Czim
a kiadó hivatalban.

A legjobb helyen

egy csinosan berendezet
fűszer üzlet, olcsó ház-
bérrel sűrűszen eladó Hol?
megmondja a kiadó hi
vatal.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félár-
ban kapható a kiadóhiva-
talanban Csapó u. 10 sz.

Pénzes

levelek vagy utalványos
szükséges posta könyv
félárban kapható a kiadó-
hivatalban Csapó u. 10 sz

500 darab

minta érték nélküli boríték
nagyon olcsón eladó. Czim
a kiadóhivatalban.

1 liter petroleum 16 kr.

ÉRTESÍTÉS.

A közönség karácsonyi ünnepekre ajánlom
dusán felszerelt

Fűszer áruimat

a következő árak mellett:

1 kg. mazsola tisztított 72 kr.
1 " " II. rendű . . . 32 "
1 " papírhéju dió . . . 28 "
1 " nagy szemű mazsola 64 "
1 " apró szőlő . . . . . 60 "
1 " szilva lekvár . . . . . 20 "
1 " mák . . . . . 36 "
1 " szilva . . . . . 16 "

a még itt fel nem sorolt áruk a legolcsóbb árak
mellett lesznek a vevő köz. részére bocsájtvá.

Bármily csekély rendelés házhoz szállítva.

Tisztelettel

DARVAS MIKSA,

Teleki és Deák Ferenc-utca sarok.

Telefon 297.

1 liter petroleum 16 kr.

A gyáros vevőket keres

nagy mennyiségű előnyomással ellátott
törülköző, futó, milió, pohárszéktaaró,
asztalfutókra stb. Ajánlatok P. J. 1600
jelige alatt **Mosse Rudolphhoz** Prágába
intézendők.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Szebbnél-szebb

Karácsonyi
ajándéktárgyak
kiállítása

Kaszanyitzky Endre

Főtéri üzletében.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben
fagyás okozta elhanyagolt régi sebek eltávolítására.
1 tégly ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly idült **köhögés, légszűrés, tüdőbaj,**
szamárhurut ellen, ugy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg
elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.

1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän, ideges fejfájás és neuralgia** azonnali megszüntetésére

1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörösenések, bőrtakák, szeplők és az arc bőr minden tisztatlanságá-
nak eltávolítására.

1 tégly ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszertárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

NAGY ELARUSITAS.

tart december hó 31-ig.

Karácsonyi és Ujévi ajándékot csak egyedül Nálam lehet olcsón beszerezni!
Tessék, Tessék, Tessék,
a kirakatomat megtekinteni.

Lówy F. cég, Lówy F. cég, Lówy F. cég.

Piac-utca 24. a kistemplommal szemben, a Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. **Vigyázz!**

nagy képek még mindig készülnek.